

HUKUK BÜLTENİ

Sayı 5

Kasım, 2017

Başlarken...

Dünyadan ve Türkiye'den güncel hukuki gelişme ve haberlere yer verdiğimiz Hukuk Bültenimizin Kasım sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz.

Bültenimizde yer alan içerik yalnızca bilgi verme amaçlı olup, konulara ilişkin detaylı bilgiler için bizimle irtibata geçmenizden memnuniyet duyacağız.

Aralık sayımızda buluşmak dileğiyle...

Editörler:

Duygu Kesler

Ayşecan Mantarçı

10.01.2017'den Sonra Yapılan Marka Başvuruları Bakımından Geçerli Olmak Üzere Kullanım İspatı Kulavuzunun Güncelleştirilmesi ve Uygulamaya Olası Etkileri

Sınai Mülkiyet Kanunu'nun 19. maddesi gereğince, marka başvurusuna itiraz eden, başvuru sahibinin talebi halinde, gerekçe gösterdiği markasını kullandığını ispatlamak zorundadır. (Sayfa 2)

Yargıtay Kararları Işığında Boşanma Davalarında Hukuka Aykırı Deliller

Boşanma davalarında delil olarak başvurulduğu sıklıkla görülen, sosyal medya paylaşımlarının, gizli ses ve video kayıtları ile fotoğraflarının delil olarak değerlendirilmesine ilişkin Yargıtay uygulaması, HMK 189/2 maddesi ile getirilen düzenlemeye uygun şekilde değişti. (Sayfa 7)

Kartel Uygulayan 12 Bankadan Kredi Kullananlara 3 Katı Kartel Tazminatı İmkânı Doğdu!

Rekabet Kurulu tarafından verilen 08.03.2013 tarihli karar uyarınca; 12 adet bankanın 21.08.2007 ve 22.09.2011 tarihleri arasında kartel oluşturduğu tespit edilmesi üzerine, kartel uygulayan bankalardan kredi kullananlara 3 katı kartel tazminatı davası açma imkanı doğdu. (Sayfa 10)

Kıymetli Evrakın Ziyai ve İptali

Kıymetli evraka bağlı olan hakkın kullanılabilmesi, kural olarak senedin varlığına bağlıdır. Kıymetli evrakın borçlusu, ancak senedin teslimi karşılığında ödeme ile yükümlüdür. Peki ya kıymetli evrakın çalınması, kaybolması, yırtılması durumunda kıymetli evrakın hak sahibi ne yapmalı? (Sayfa 14)

İdari Yargılama Hukukunda İslah Kurumu

İdari Yargılama Usulü Kanunu'na eklenen madde ile, ıslah kurumu düzenlenerek, düşük tutarla dava açılması ve nihai karar verilinceye kadar, bir defaya mahsus olmak ve harcı yatırılmak suretiyle, dava dilekçesinde belirtilen miktarın artırılması imkanı getirilmiştir. (Sayfa 17)

OHAL Kapsamında Düzenlenen KHK'lar İle Kapatılan Veya Yönetimi TMSF'ye Devredilen Şirketlerden Alacak Tahsilinde İzlenecek Usul Ve Yöntemler

KHK'lara konu olan şirketlerden alacağı olan gerçek veya tüzel kişiler alacaklarına kavuşabilmek için nasıl bir yol izlemeli; ne zaman ve nereye başvurmalı? (Sayfa 4)

OYAK Bağışa Dayalı Emeklilik Sisteminde Ödenen Vergiler İade Alınabiliyor

Ankara 3. Vergi Mahkemesi, OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu) bağışa dayalı emekli gelir sistemine üye iken ayrılanların çıkışta ödemiş oldukları gelir vergisini iade alabileceklerine dair emsal niteliğinde bir karar verdi. (Sayfa 9)

Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı ("MIGA") Ve Yabancı Yatırımlar İçin Garanti Fonu Sağlanması

Dünya Bankası Grubunun üyesi olan MIGA, ekonomik kalkınma için uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi ve özellikle yabancı yatırımın ve bilhassa özel yabancı yatırımın gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına katkısının teşvik edilmesi amacı ile kurulmuştur. (Sayfa 12)

Blockchain ve Akıllı Sözleşme Nedir?

Akıllı sözleşme, blockchain ağında depolanan kod parçaları olup Sözleşmeyi kullanan tüm tarafların mutabık kaldığı koşulları tanımlamaktadır. Akıllı sözleşmeler ağda bulunan her bilgisayarda saklandığından kullanıcıların sonucun doğrulundan emin olmalarını sağlar. (Sayfa 16)

Güncel Haberler

Geçen Yıl 213 Bin Boşanma Davası Açıldı (Sayfa 3)

Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik Yayımlandı (Sayfa 6)

Tüketici Hakem Heyetlerinin Yapısı Değişiyor, Başvuru Limiti Artıyor (Sayfa 6)

Maden İş Yerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik (Sayfa 6)

Anayasa Mahkemesi 7 Yıldır Süren Yargılamanın Makul Sürede Yargılanma Hakkını İhlal Ettiğine Karar Verdi (Sayfa 15)

10.01.2017'DEN SONRA YAPILAN MARKA BAŞVURULARI BAKIMINDAN GEÇERLİ OLMAK ÜZERE KULLANIM İSPATI KILAVUZUNUN GÜNCELLEŞTİRİLMESİ VE UYGULAMAYA OLASI ETKİLERİ

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununun 19 uncu maddesi düzenlemesiyle, marka tescilinde nispi ret nedeni olarak sayılan 6 ncı maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılan itirazlarda, itiraza mesnet markalar için Kanunda sayılan şartların oluşması kaydıyla kullanım ispatı talebinde bulunulması imkanı sağlanmıştır.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu 10 Ocak 2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yasada, Yürürlük tarihi ertelenen maddeler olduğu gibi, bir takım maddelerin uygulanması da yayımlanacak ikincil düzenlemeler ve kılavuzlar sayesinde şekilleneceği kanunun lafzından anlaşılmaktaydı.

Bu düzenlemelerden biri de, yayıma itiraz sürecinde göz önünde bulundurulacak kullanım ispatıdır.

Bu kapsamda, başvuru sahiplerine, itiraz sahiplerine veya bu işlemleri müvekkilleri adına yürütecek marka vekillerine ve yargı makamlarına da yol göstermesi amacı ile hazırlanan "Kullanım İspatı Kılavuzu" esas-tan yapılacak incelemeye ilişkin açıklamaları da içerir şekilde güncellenmiştir.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu m.19/2 çerçevesinde, başvuru sahibinin yayıma itiraz sahibinden, belirli şartlar dahilinde, yayıma itiraz konusu markasını ciddi şekilde kullanmakta olduğuna veya kullanmamaya dair haklı sebepleri olduğuna ilişkin delil sunmasını talep etme hakkı bulunmaktadır.

Diğer bir deyişle itiraz gerekçesi olarak gösterilen markanın, itiraza konu marka başvurusunun başvuru veya rüçhan tarihinde, Türkiye'de en az beş yıldır tescilli olması şartıyla, başvuru sahibi itiraz sahibinden, itiraz gerekçesi markasını ilgili mal veya hizmetler bakımından Türkiye'de ciddi biçimde kullanmakta olduğuna ilişkin delil sunmasını talep edebilecektir.

Amaç yönünden bir değerlendirme yapıldığında, uygulamanın 2015/2436 sayılı AB direktifinin "Non-use as defence in opposition proceedings (İtiraz işlemlerinde kullanmama savunması)" başlıklı 44 üncü maddesi ile 207/2009 sayılı Avrupa Birliği Marka Tüzüğü'nün "Examination of opposition (İtiraz incelemesi)" başlıklı 42 ncı maddesinin ikinci fıkrasında da yer aldığı

gözetilerek bu direktiflere uygun yeni bir düzenleme olduğu görülmektedir.

Buradaki asıl hedef ise bu düzenleme ile tescilli markaların piyasada etkin şekilde kullanılmasının sağlanması ve kullanılmayan markalar gerekçe gösterilerek yapılan itirazlar sonucu yeni müteşebbislerin yapay bir pazara giriş engeli ile karşılaşmamasıdır. Böylelikle haksız ve dayanaksız itirazlar ile rakiplerinin piyasaya girmesi ve marka tescil ettirmesine engel olma ihtimalinin ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır.

Esasen kullanım ispatı olgusu, mevzuat düzeyinde yeni olduğu üzere hem hak sahipleri hem de uygulamacılar bu yeni prosedüre ilişkin bir açıklık getirilmesi beklentisindeydi. Kılavuz eksikliğinin sebebiyet vereceği içtihat farklılıklarının da önüne geçilmesi yönünden bu beklentinin karşılanabilmesi için bir kılavuz yayımlandığı ortadadır.

Kullanım ispatı Kılavuzu, kullanım ispatının ileri sürülme usulünü, değerlendirilme çerçevesini ve kullanım ispatı talebi üzerine ispata girişen hukuk süjesinin ne gibi deliller ileri sürebileceğini düzenlemiştir.

Özellikle önemli olan birkaç nokta olarak belirtmek gerekir ki;

- SMK'nın Geçici 1 inci Maddesinin birinci fıkrası hükmü gereğince, uygulama 10.01.2017 tarihinden sonra yapılan başvurular için geçerli olacaktır. 10.01.2017 tarihinden önce yapılmış başvurular bakımından 556 sayılı KHK hükümleri geçerli olup bu başvurulara karşı yapılan itirazlarda kullanım ispatı talep edilemeyecektir.

- Kullanım ispatı sadece SMK'nın 6 ncı maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde yapılacak yayıma itirazlar bakımından talep edilebilecektir. SMK'nın 5/1(ç) bendi kapsamında yapılan inceleme sonucu verilen kısmi ret veya ret kararlarına karşı yapılacak karara itirazlarda, başvuru sahibi, başvurunun kısmi reddine veya reddine 4 gerekçe olarak gösterilen markalara ilişkin kullanım ispatı talebinde bulunamayacaktır. Kullanım ispatı talebi itiraza ilişkin başvuru sahibine karşı görüş sunması için verilen bir aylık süre içerisinde yapılmak zorundadır.

- Kullanım ispatı ancak yayıma itiraz sürecinde başvuru sahibinin talebi üzerine başlayacaktır. Başvuru sahibinin yayıma itiraz sürecinde kullanım ispatı talebinde bulunmaması halinde bu talep Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı (YİDDB) tarafından incelenmek üzere yapılacak itiraz aşamasında ileri sürülemeyecektir. Bu yönüyle stratejik olarak kullanılacak ve bu nedenle yayıma itiraz süreci, olası hak kayıplarının önüne geçebilmek adına başvuru ve itiraz sahipleri açısından dikkatle izlenecek bir süreç olacaktır.

- SMK'nın Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 29 uncu maddesine uygun olarak başvuru sahibi tarafından talepte bulunulması halinde Kurum, itiraza konu başvurunun başvuru veya rüçhan tarihinden önceki beş yıllık süre içinde itiraz gerekçesi markasının itirazına dayanak gösterdiği mal veya hizmetler bakımından Türkiye'de ciddi biçimde kullanmakta olduğuna ya da kullanmamaya dair haklı sebepleri olduğuna ilişkin delil

sunması için itiraz sahibine bir 7 aylık süre verir. Kurum tarafından talep edilenler hariç olmak üzere, 29 uncu madde kapsamında verilen sürelerin sona ermesinden sonra delil sunulamaz, sunulan deliller Kurum tarafından dikkate alınmaz.

- Kılavuzda numerus clausus olmakla birlikte, sunulabilecek deliller “Faturalar”, “Katalog, Fiyat Listesi ve Ürün Kodları”, “3 Ürün, Ambalaj ve Tabela Örnekleri (Mal veya hizmetin sunumuna ilişkin A4 boyutunda taranmış ambalaj ve tabela görselleri)”, “Reklam, Tanıtım, Promosyon, Pazar Araştırması, Kamuoyu araştırması”, “Reklam görselleri ve videoları, bunlara ilişkin faturalar”, “Tanıtım ve promosyon ürünleri görselleri veya videoları ve bunlara ilişkin faturalar”, “Fuar katılımına ilişkin deliller”, “Pazar araştırması, kamuoyu araştırması”, “Ticari Faaliyete İlişkin Bilgiler” şeklinde sıralanmış ve mümkün mertebe örneklendirilerek somutlaştırılmıştır.

- Özellikle en sık başvurulanan delillerden biri olan faturaların ilgili markanın Türkiye içerisindeki kullanımını ve kullanımı ispat edilen marka ile ilişkilendirilebilir bilgileri içermesi, Tarih bilgilerinin okunur nitelikte olması,

İlgili zaman aralığını kapsayacak, düzenli ve kesintisiz ticari etki doğuracak şekilde olması ve mal/hizmet niteliğine uygun tutarları kapsaması gerekmektedir. Kullanım ispatının bu yönüyle, özellikle KHK dönemindeki uygulama ve değerlendirme kriterleri göz önünde tutulduğunda kısmen zorlaştırıldığı görülebilmektedir.

Netice itibarı ile kullanım ispatı kapsamında sunulan deliller, tarafların başka bir bilgiye ihtiyaç duymaksızın değerlendirme yapabilmesine ve görüş oluşturabilmesine imkân verecek şekilde açık, anlaşılır ve güvenilir nitelikte olmalıdır. İtiraz sahibi tarafından sunulan delillerin itiraza konu markanın tescilli olduğu mal veya hizmetler bakımından kullanımın niteliği, yeri, zamanı, kapsamı ve markanın kullanım şekli hususlarına dair yeterli bilgiyi içermesi gerekir. Markanın kullanıldığını ispatlamak üzere sunulacak delillerin, markanın yurt içinde, marka sahibi ya da onun izniyle üçüncü kişiler tarafından, temel işlevine uygun olarak, ayırt edici karakterini değiştirmeyecek şekilde ve ciddi (gerçek) biçimde kullanıldığını göstermesi gerekmektedir.

Kullanım ispatı kılavuzunda son değerlendirmeler başlığı altında yer

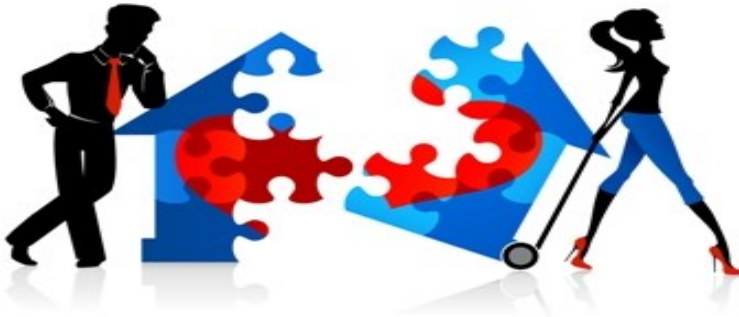
verilen ifadelerden yola çıkarak yazıyı noktalamak gerekirse; yeni getirilen bu düzenlemede herhangi bir hak kaybı yaşamamak adına itiraz sahibi, itiraza gerekçe markalara ilişkin delilleri, ispata en elverişli şekilde somutlaştırmalıdır. İtiraz sahibi, sunulan delilleri ve hangi delilin hangi markanın ispatı için gösterildiğini açıkça belirtmek zorundadır.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat
Gülşah Banu Polat
gulsah@ozgunlaw.com

Kaynakça:

Türk Patent ve Marka Kurumu Resmi Web sitesi

GEÇEN YIL 213 BİN BOŞANMA DAVASI AÇILDI

Medya takip kuruluşu Ajan Press'in adli istatistiklerinden edildiği bilgilere göre, Türkiye'de geçtiğimiz yıl içerisinde 212 bin 945 boşanma davasının 113 bin 892'si evlilik birliğinin temelden sarsılması nedeniyle eşlerden birinin boşanmak istememesi ya da her iki eşin boşanmak istemesine karşılık boşanmanın hukuki sonuçlar çerçevesinde sağlana-

maması durumunda çekişmeli olarak açıldı. Benzer nedenlerden mahkemelerdeki anlaşmalı boşanma davası sayısı ise 94 bin 622 olarak belirlendi.

Boşanma davalarının en çok açıldığı iller incelendiğinde, 45 bin 534 boşanma davası ile İstanbul'un başı çektiği; İstanbul'u 18 bin 594 dava ile Ankara'nın, 17

bin 755 dava ile İzmir'in takip ettiği görülüyor. Boşanma davalarının en az açıldığı iller ise Bayburt, Hakkari ve Şırnak olurken geçtiğimiz yıl açılan davalar-
dan 198 bin 62'si karara bağlandı. Boşanmaya en çok neden olan etkenler arasında zina, terk, ortak hayatın yeniden kurulamaması, hayata kast ve onur kırıcı davranışlar yer aldı.

Öte yandan, mahkemelerde suç işleme ve haysiyetsiz hayat sürme, akıl hastalığı ve diğer nedenlerden dolayı ise toplam 684 dava görüldü.

Kaynak: Terazı Aylık Hukuk Dergisi

OHAL KAPSAMINDA DÜZENLENEN KHK'LAR İLE KAPATILAN VEYA YÖNETİMİ TMSF'YE DEVREDİLEN ŞİRKETLERDEN ALACAK TAHSİLİNDE İZLENECEK USUL VE YÖNTEMLER

Ülkemizde ilan edilen Olağanüstü Hal kapsamında yayımlanan KHK'lar ile ticari şirketlerinde de dahil olduğu bazı kurum ve kuruluşların kapatıldığı veya idare ve temsil yetkilerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredildiği bilinmektedir.

Bu kapsamda, KHK'lara konu olan şirketlerden alacağı olan gerçek veya tüzel kişilerin alacaklarına kavuşabilmek adına müracaat edebilme hakkının mevcut olup olmadığı yahut mevcut ise izlenebilecek prosedürün ne şekilde olacağı incelenecektir.

Öncelikle 667 sayılı KHK ve devamında art arda yayımlanan KHK'lar ile Olağanüstü Hal gereğince kapatılan şirketlere ilişkin olarak inceleme yapılması gerekirse; bu kapsamda ne yazık ki kanun koyucu alternatifli bir çözüm yolu göstermemiştir.

Zira 2 Temmuz 2016 tarih ve 667 sayılı KHK madde 2 ile kapatılan vakıfların her türlü taşınır ve taşınmaz malvarlıklarının, hak ve alacaklarının Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bedelsiz olarak devredilmiş sayılacağı; Kapatılan vakıf yükseköğretim kurumlarının sağlık uygulama ve araştırma merkezleri ve kapatılan diğer kurum ve kuruluşlara ait olan taşınır ile her türlü mal varlığı, alacak ve haklar, belge ve evrakların Hazineye bedelsiz olarak devredilmiş sayılacağı düzenlenmiştir.

Nitekim bu şekilde kapatılıp Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne veya Hazine'ye devredilen vakıflar, kuruluşlar ve şirketlerden alacaklı olan gerçek veya tüzel kişilerin izleyeceği bir yol anılan KHK ile öngörülmediği için

ciddi ölçüde mağduriyeti doğmasına sebebiyet verilmemesi adına bu durum 17 Ağustos 2016 tarihli 670 sayılı KHK ile düzeltilmeye çalışılmıştır.

670 sayılı KHK'nın 5.maddesi ile Kanun Hükmünde Kararnameler gereğince kapatılan ve tüm hakları ve yükümlülükleri ile birlikte Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne veya Hazineye devredilen kurum, kuruluş, özel radyo ve televizyonlar, gazete, dergi, yayınevi ve dağıtım kanallarının her türlü taşınır, taşınmaz, malvarlığı, alacak ve hakları ile belge ve evrakları ile borç ve yükümlülükleri tespiti, devralınan varlıkların idaresi, değerlendirilmesi, elden çıkarılması için gerekli her türlü tedbiri almaya, gerektiğinde devralınan varlıkların tasfiyesi veya satışı amacıyla uygun görülen kamu kurum ve kuruluşlarına devretmeye gibi hukuki işlemleri yapabilme yetkisi vakıflar açısından Vakıflar Müdürlüğü'ne, diğerleri açısından Maliye Bakanlığı'na devredilmiştir. Hükmün devamında kapatılan kurum ve kuruluşların derhal sicilden terkin edilerek gerekli ilanların yapılacağı düzenlenmiştir.

Fakat anılan hükmün asıl önemi 4. Fıkra-sında düzenlenen; kapatılan işbu kurumlardan veya vakıflardan alacaklı olanların hangi süre zarfında ve hangi makama başvurmaları gerektiğine ilişkin kısımdır. Söz konusu hüküm aynen;

“Birinci fıkra kapsamında tespiti konu edilebilecek borç ve yükümlülüklerle ilişkin olarak hak iddiasında bulunanlarca bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren “altmış günlük” hak düşürücü süre içerisinde ilgili idaresine kanaat getirici

defter, kayıt ve belgelerle müracaat edilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra yapılacak kapatma işlemlerinde ise altmış günlük süre kapatma tarihinden itibaren başlar.” şeklindedir.

Bu hususta maddenin yürürlük tarihi önem arz etmekte olup 670 sayılı KHK'nın 11.maddesi gereğince yürürlük tarihinin yayım tarihi olarak belirlenmesi nedeniyle 17 Ağustos 2016 tarihi kabul edilecektir.

Bu kapsamda hükmün yayım tarihinden önce kapatılan şirketlere ilişkin 60 günlük hak düşürücü süre günümüz itibarıyla geçirilmiş olması nedeniyle, yayım tarihinden sonra kapatılmış veya kapatılacak şirketlere ilişkin olarak “kapatılma tarihinden itibaren 60 günlük” hak düşürücü süre işlemeye başlayacaktır.

Bu durumda ise alacaklı olan kişilerin alacağını gösteren gerekli belge, sözleşme, fatura, cari hesap tablosu ve diğer benzeri evraklar ile şirketin bağlı bulunduğu idari merci olarak defterdarlığa başvurmaları gerekmektedir. Aksi takdirde tarihlerin kaçırılması alacaklı olan gerçek veya tüzel kişilerin hak kaybı yaşamasına sebebiyet verecektir.

Zira 675 sayılı KHK'nın 5. Maddesi gereği Olağanüstü Hal kapsamında kapanan şirketlerin tüm sonuçları ile birlikte ortadan kalkacağı ve yine aynı KHK'nın 16. Maddesi uyarınca 670 sayılı KHK'nın 5.maddesine gönderme yapılarak kati suretle açılan davaların dava şartı yokluğundan reddedileceği, yürütülen icra takiplerinin de düşürüleceği düzenlenmiştir.

Böylece KHK'lar ile kapatılan şirketler ile ilgili olarak kanun koyucu kesin ve net bir şekilde alacaklıların alacağına ulaşabilme yollarını kapatmıştır.

Görüldüğü üzere ne yazık ki KHK'lar ile kapatılan şirketlerden alacağı olanlara ilişkin kanun koyucu tarafından 60 günlük hak düşürücü sürenin haricinde alternatif bir yol sunulmamış olup seçeneğin dar ve sınırlı tutulması hakkaniyete aykırılık teşkil ederek mağduriyetlerin yaşanmasına sebebiyet verecektir. Zira halihazırda alacağını alamayan şirketlerin muhasebe kayıtlarında tartışmalar mevcut olup işbu şirketlerden tahsil edilemeyen alacakların hangi kalemlerde yazılması gerektiği »

muallaktır.

Bu nedenle günümüz itibarıyla gerçek veya tüzel kişilerin alacaklı oldukları şirketleri takip ederek güncel olarak yayımlanan KHK'lar ile şirket listelerini gözden geçirmesi, sürelerin ve tarihlerin dikkatli bir şekilde takip edilmesi mağduriyetlerin aza indirilebilmesi adına yapılabilecek en makul yöntem olarak görülmektedir.

Bir diğer incelenmesi gereken husus ise Olağanüstü Hal kapsamında yayımlanmakta olan KHK'lar ile kapatılmayan ve fakat terör örgütüne aidiyeti, iltisaki veya irtibatı nedeniyle yönetim yetkilerinin 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 133. Maddesi uyarınca atanan kayyumlara devredilmiş olan şirketlerden tahsis edilmesi gereken alacakların akıbetidir.

Bu kapsamda 1 Eylül 2016 tarihli 674 sayılı KHK'nın 19. Maddesi ile CMK madde 133 kapsamında şirketlere atanmış olan kayyumların yetkilerinin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu(TMSF)'ye devredildiği düzenlenmiştir.

Buna göre 674 sayılı KHK yürürlüğe girmen önce şirkete atanmış olan veyahutan anılan KHK'nın yürürlüğü tarihinden sonra CMK madde 133 gereğince mahkeme tarafından kayyum atanmasına karar verilecek şirketlere ilişkin olarak, yönetim yetkilerinin TMSF'ye devredilerek şirketin varlığının TMSF kontrolünde devam edeceği belirtilmiştir.

Her ne kadar günümüzde bu hususlara ilişkin fikir birliği olmamakla birlikte bilgi karmaşasının mevcut olması nedeniyle idari ve yargısal olarak bir takım karışıklıklar ve yanlışlıklar mevzubahis olabilmektedir.

Uygulamada TMSF'ye devredilen şirketler ile kayyum olarak TMSF'nin atandığı şirketler bakımından kavram karışıklığı yaşanmakta olmasına rağmen; kanun koyucu tarafından düzenlenen tüm kanun ve sair mevzuatlardan gereğince kayyum yetkisinin yalnızca temsile veyahutan sınırları belirlenebilen bir yönetim yetkisine ilişkin olduğu, yönetimine kayyum atanan bir şirketin varlığının halihazırda devam ettiği açıktır.

Nitekim yönetim yetkisinin devredilebilmesi için doğal olarak yönetilecek bir şirketin varlığına ihtiyaç duyulduğundan kayyum yetkisinin TMSF'ye devredildiği şirketlerin de varlığını sürdürdüğünü kabul etmek olağandır.

Bilinenin aksine, TMSF'ye devredilmiş olan şirketler tüzel kişiliklerinin mevcudiyetini koruması nedeniyle olağan idari ve yargısal süreçlere tabidir.

Nitekim bu hususta şirketlere ilişkin yetkilerin TMSF aracılığıyla gerçekleştirilebildiği 17.01.2017 tarihinde yayımlanan "10/11/2016 Tarihli Ve 6758 Sayılı Kanunun 19'uncu Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Usul Ve Esaslar" başlıklı Tebliğ ile detaylıca belirtilmiştir.

İşbu tebliğin 4.maddesinde şirketin, şirket varlıkları veya malvarlığı değerleri, soruşturma ve kovuşturma sonuna kadar şirket yöneticilerince ticari teamüllere uygun olarak basiretli bir tüccar gibi yönetileceği düzenlenmiştir.

Görülebileceği üzere ticari şirketlerin varlıklarının sürdürüldüğü fakat kayyumluk yetkilerini kapsayan idare ve temsil yetkilerinin TMSF eliyle kullanıldığı açıktır.

Bu nedenle alacaklı olunan şirketlerin 674 sayılı KHK'nın 19.maddesi uyarınca yönetim yetkilerinin CMK madde 133 kapsamında kayyum sıfatı ile TMSF'ye devredilmesinin söz konusu olduğu hallerde işbu şirketlere ilişkin olarak herhangi olağandışı bir yola başvurmaya veyahutan farklı hak düşürücü sürelerle tabi olma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Zira şirketlerin yönetimleri TMSF'ye devredilmiş olsa dahi halihazırda şirketlerin tüzel kişiliklerinin mevcudiyetini koruması nedeniyle olağan idari ve yargısal süreçlere tabi olacaktır.

Ayrıca belirtilmesi gerekir ki 22.11.2016 tarihli 678 sayılı KHK'nın 37. Maddesinde TMSF'nin kayyum olarak atandığı şirketlerin mevcut borçlarının ödenebilmesi için yine TMSF'ye verilen yetki düzenlenmiştir. Anılan maddede aynen;

"Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunun kayyum olarak atandığı şirketlerde, şirketin doğrudan veya dolaylı borçlarının ödenebilmesi için öncelikle şirket lehine kefil olan ortak, yönetici veya bunlarla bağlantılı üçüncü gerçek veya tüzel kişilerin malvarlığına müracaat edilir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, bu kapsamda şirket borçlarının ödenebilmesi ya da şirket sermaye ihtiyacının karşılanmasını teminen, kefillerin varlıklarının doğrudan veya ticari ve iktisadi bütünlük yoluyla satılması konusunda yetkilidir." denilerek şirketin borçlarının ödenebilmesi adına TMSF'nin gerekli işlemleri yine şirket adına yapabileceği yetkisinin mevcut olduğu belirtilmiş olup alacaklı olunan işbu şirketlere karşı olağandışı bir prosedürün işletilmesine gerek duyulmayacağı açıktır.

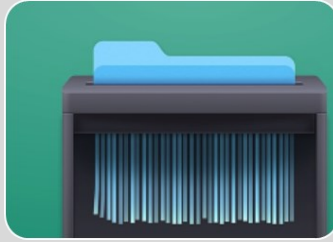
Bu kapsamda; bir ticari şirketin TMSF'ye devredilip devredilmediği hususundaki kavram karışıklığının, TMSF tarafından güncel olarak web sitesinde yayımlanan "Kayyum Olunan Şirketler Listesi"ne veya TMSF'ye devredilen şirketler listesine bakılarak önenebilecektir.

Aynı zamanda Ticaret Sicil Gazetesi'nden alacaklı olunan şirketlere ilişkin ilanlar kontrol edilerek KHK kapsamında sicilden terkin edilip edilmediği veyahutan kayyum atanıp atanmadığı rahatlıkla görülebilmektedir.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Nurve Çiğdem
n.ciltas@ozgunlaw.com

Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik Yayınlandı

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun ("Kanun") 7. maddesi uyarınca, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonim hale getirilmesine ilişkin usul veya esasların ise yönetmelikle düzenleneceği belirtilmiştir. Açıklanan kapsamda Kişisel Verileri Koruma Kurumu tarafından hazırlanan Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi Veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik 28.10.2017 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır.

Yönetmeliğin 5. maddesi ile, sicile kayıt yükümlülüğü olanlara, kişisel veri işleme envanterine uygun olarak kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.

Bu politikanın içeriğinde yer alması gereken bilgiler Yönetmeliğin 6. maddesinde belirlenmiştir. Bu kapsamda hazırlanacak politikada, politikanın hazırlanma amacına, kişisel verilerin saklanması ve imhasını gerektiren

hukuki, teknik ya da diğer sebeplere ilişkin açıklamaya, kişisel verilerin güvenli bir şekilde saklanması, hukuka aykırı olarak işlenmesi ve erişilmesinin önlenmesi için alınmış teknik ve idari tedbirlere, kişisel verilerin hukuka uygun olarak imha edilmesi için alınmış teknik ve idari tedbirlere, kişisel verileri saklama ve imha süreçlerinde yer alanların unvanlarına, birimlerine ve görev tanımlarına, kişisel verileri saklama ve imha sürelerini gösteren tabloya ve periyodik imha sürelerine yer verilmesi zorunludur.

Yönetmeliğin 7. maddesine gereğince, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi ve anonim hale getirilmesiyle ilgili yapılan bütün işlemler kayıt altına alınmalı ve söz konusu kayıtlar, diğer hukuki yükümlülükler hariç olmak üzere en az üç yıl süreyle saklanmalıdır.

Ayrıca veri sorumlusu, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi, anonim hale getirilmesi işlemiyle ilgili uyguladığı yöntemleri ilgili politika ve prosedürlerinde açıklamakla yükümlüdür.

Kaynak: Resmi Gazete

Tüketici Hakem Heyetlerinin Yapısı Değişiyor, Başvuru Limiti Artıyor

Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci, AA muhabirine yaptığı açıklamada, tüketicilerin hak arama yollarını kolaylaştırmak, satıcı ve sağlayıcı arasındaki uyuşmazlıkların daha basit, hızlı, masrafsız çözümlenmesini sağlamak ve yargının yükünü azaltmak amacıyla 81 ilde ve 919 ilçede binin üzerinde tüketici hakem heyeti oluşturulduğunu anımsatarak, bazı tüketici hakem heyetlerinde hukuka uygun karar alınamaması, raportörlerin sürekli değişmesi, başvuruların hukuka uygun değerlendirilememesi ve kararlarda bir standart olmayışı sebebiyle tüketicilerin mağduriyet yaşadığını belirtti.

Tüfenkci, bu kapsamda öncelikle tüketici hakem heyetlerinin iş ve işlemlerinde kullandığı çevrimiçi sistem olan Tüketici Bilgi Sistemi'nin (TÜBİS) tüm tüketici hakem heyetleri tarafından aktif olarak kullanılabilir hale gelmesiyle yeniden yapılandırma çalışmalarına hız verileceğini aktardı.

Binin üzerinde tüketici hakem heyetinin, coğrafi konumları ve şikayet sayıları dikkate alınarak merkezde ya da yakın ilçelerde merkezler oluşturmak suretiyle bir araya getirilmesini sağlayacak iki ayrı çalışma taslağı hazırladıklarını belirten Tüfenkci, söz konusu çalışmanın tüketici hakem heyetlerinin kapatılması anlamına gelmediğini vurguladı.

Tüketici hakem heyetlerine 3 bin 610 liraya kadar olan uyuşmazlıklarda başvuru yapılabildiğine dikkati çeken Tüfenkci, söz konusu limitin 6 bin liraya kadar yükseltileceğini ifade etti.

Konunun yapılacak ilk Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nda gündemine getirileceğini dile getiren Tüfenkci, düzenlemenin kısa sürede hazır olacağını söyledi.

Kaynak: www.hukukmedeniyeti.org

Maden İş Yerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik

Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik, 18 Kasım 2017 Tarihli ve 30244 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlandı.

Buna göre, yer altı maden iş yerlerinde kullanılan bant konveyörler, "TS EN 14973" standardına uygun olacak. Taşıma

bantları ile ilgili standarda uygunluk işlemleri, 18.11.2017'den itibaren 3 yıl içinde tamamlanacak.

Bu sürede yer altı maden işyerlerinde malzeme, cevher ve pasa taşımada kullanılan bant konveyörler, antistatik ve alev yürütmez özellikte olacak, ısınmayı veya tutuşmayı tespit etmek üzere sensörler ve ortaya çıkabilecek herhangi bir yangının ilerlemesini durduracak sıklıkta soğutma ve söndürme sistemi ile donatılacak. Konveyörlerin yanı sıra tahrik grupları da yangını durduracak özellikte olacak ve sensörlerin olup olmayacağı ve sayıları ile konumları iş yeri özellikleri dikkate alınarak sağlık ve güvenlik dokümanında belirtilecek.

Yer altı maden işyerlerindeki kurtarma istasyonunda bulunacak malzeme ve ekipmanların özellikleri, sayısı ve bu ekipmanların periyodik kontrolleri ve kalibrasyon sıklıkları sağlık ve güvenlik dokümanına kaydedilecek.

Yer üstü maden işyerlerinde kurtarma istasyonunun kurulup kurulmayacağına iş yeri özellikleri ve acil durum tatbikatları dikkate alınarak karar verilecek. Bu durum da sağlık ve güvenlik dokümanında yer alacak.

Kaynak: Anadolu Ajansı

YARGITAY KARARLARI IŞIĞINDA BOŞANMA DAVALARINDA HUKUKA AYKIRI DELİLLER

Boşanma davaları, zaten kişilerin özel yaşamını yakından ilgilendiren davalar olduğundan, davalarda tarafların iddiaları ve ispat edilmesi gereken vakıalar genellikle özel hayatın gizli alanlarını ilgilendirmektedir.

Özellikle sadakat yükümlülüğüne aykırılık nedenine dayanan boşanma davalarında, gizli kamera görüntülerine, fotoğraflara, ses kayıtlarına, bir şekilde ele geçirilen mesajlara ve kimi zaman günlüklere delil olarak sıklıkla dayanıldığı görülmektedir.

Bu nedenle, hukuka aykırı yollardan elde edilen delillerin boşanma davalarında delil vasfı birçok Yargıtay kararında tartışma konusu yapılmıştır.

Medeni yargılama bağlamında, hukuka aykırı delillerin mahkeme tarafından bir vakianın ispatında dikkate alınmayacağı kanuni olarak ilk defa 12.01.2011 tarihli 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu ile düzenlenmiştir.

6100 sayılı HMK öncesindeki yargısal uygulamalarda somut olayın özelliğine göre farklı farklı yaklaşımlar olmakla birlikte, temelinde bir delilin hukuka aykırı olarak elde edilmesi ile hukuka aykırı olarak yaratılması farklı olarak ele alınmış ve hukuka aykırı yaratılan delil hiçbir şekilde yargılamada kabul edilmemesine rağmen, hukuka aykırı olarak elde edilen delil konusunda olayın özelliğine göre farklı değerlendirmelerde bulunulduğu görülmüştür.

Örneğin Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 25.09.2002 tarih ve E. 2002/2-617 K. 2002/648 sayılı kararında, eşlerden birinin tuttuğu günlüğün diğer eş tarafından delil olarak kullanılabileceği kabul edilmiştir.

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bu kararı, boşanma davasının zaten kişilerin özel yaşamını ilgilendiren bir dava olması nedeniyle, kocanın yatak odasında bir dolabın içinde ya da yatağın altında kadın tarafından saklanan bir not defterini ele geçirmesinin, bu mekânın eşlerin müşterek yaşamlarını sürdürdükleri bir yer olduğu için kadının gizli mekânı olarak kabul edilemeyeceğine dayandırmış ve "Diğer taraftan özel hayatın gizli alanları, özel hayatın gizli alanını ilgilendiren delillerle ispat edilebilir. Nasıl ki, kadın başka bir erkekle müşterek hanedeki yatak odasında sevişirken koca tarafından kapı kırılarak içeri girilmesinde hukuka aykırılıktan söz edilemezse, ortak yaşanan evde bulunduran not defterinin elde edilmesi de hukuka aykırı olarak değerlendirilemez. Eşlerin evliliğin devamı süresince birbirlerine sadık kalmaları yasal bir zorunluluktur. Kadının bu konulardaki özel yaşamı, evlilik ile bir araya geldiği hayat arkadaşı kocayı da en az kadın kadar ilgilendirmektedir. Bu nedenle de davalıya ait hatıra defterinin delil olarak değerlendirilmesinde kuşkuya düşmemek gerekir." şeklinde hüküm kurmuştur.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi ise yukarıdaki bahsi geçen Hukuk Genel Kurulu kararı ile

aynı esaslara dayanarak, 20.10.2008 tarihli kararında, eşinin sadakatinden kuşkulanan davalının, eşlerin birlikte yaşadıkları ortak konutta, eşinin bilgisi dışında ses kayıt cihazı yerleştirerek, eşinin aleni olmayan konuşmalarını kaydetmesinde özel hayatın gizliliğini ihlal olarak görmemiştir.

Yukarıda bahsi geçen iki kararda da Yargıtay, söz konusu delillerin eşlerin ortak yaşadıkları konuttan alınmış olmasını boşanma davasının zaten kişilerin özel yaşamını ilgilendiren davalar olması ve ortak konutun gizli mekan olarak kabul edilemeyeceği gerekçesi ile delillerin hukuka aykırı yolla elde edilmediğine hükmetmiştir.

Yukarıda da değindiğimiz gibi, bir delilin hukuka aykırı olarak elde edilmesi ile hukuka aykırı şekilde yaratılması farklıdır. Özellikle boşanma davalarında, delillerin hukuka aykırı elde edilmesi yasağının oldukça esnetildiği görülmüştür.

Ancak bundan farklı olarak, hukuka aykırı şekilde oluşturulan delillerin hiçbir şekilde hükme esas alınamayacağına hükmedilmiştir.

Nitekim Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 15.02.2012 tarihli kararı ile sadece boşanma davasında delil olarak kullanmak amacıyla bir kurgu sonucu oluşturulan videonun hükme esas alınamayacağına karar vermiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu öncesinde, yukarıda bir kısmına yer verilen kararlarda görüldüğü üzere, hukuka aykırı yolla edinilen delillerin değerlendirilmesi somut olayın özelliklerine göre mümkün bulunmakta iken, Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun yürürlüğe girmesiyle birlikte hukuka aykırı bir biçimde elde edilen delillerin kullanılması kesin olarak yasaklanmıştır.

Zira Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 189/2 maddesi uyarınca hukuka aykırı olarak elde edilmiş deliller, mahkeme tarafından bir vakianın ispatında dikkate alınamaz hükmünü içermektedir. Aynı doğrultuda Anayasanın 38. maddesinin altıncı fıkrasında da kanuna aykırı olarak elde edilmiş bulguların delil olarak kabul edilemeyeceği düzenlenmiştir.

Söz konusu düzenlemelere uygun olarak Yargıtay uygulaması da değişmiş ve son tarihli kararlarda, boşanma davalarında da hukuka aykırı olarak elde edilmiş delillerin meşru bir delil olarak kabul edilemeyeceğine hükmedilmiştir.

Nitekim Yargıtay 3. Hukuk Dairesi 7.3.2017 tarihli kararında "Ancak, Anayasanın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesi ile Anayasanın 38/6. Maddesindeki hukuka aykırı yol ve yöntemlerle elde edilen delillerin hiçbir şekilde yargılamada kullanılamayacağı yolundaki düzenleme ve yukarıda açıklanan 6100 sayılı HMK'nın 189/25 maddesi birlikte değerlendirildiğinde; açıkça hukuka aykırı yolla elde edilmiş delillerin ispat gücü olmayacağı kabul edilmiştir.

Dolayısıyla, hukuka aykırı (yaratılmış veya elde edilmiş) delillerin hiçbir şekilde ispat aracı olarak kullanımı artık mümkün değildir." içtihadında bulunarak, hukuka aykırı yolla ele geçirilen delillere dayanılamayacağına karar vermiştir.

Söz konusu kararda dikkat çeken bir hususta sosyal medya hesaplarına ilişkin deliller ile ilgili yapılan yorumdur. Zira kararda, sahte hesap açılarak, sosyal medya hesaplarından elde edilen delillerin de hukuka aykırı olduğuna karar verilmiştir. Kararın ilgili bölümü "Sosyal medya hesaplarında yapılan paylaşımların, ancak hesabın sahibi veya aynı paylaşım ortamında (facebook/ whatsapp) bulunan kişilerce delil olarak kullanımının mümkün olduğu düşünülebilecektir. Diğer bir anlamıyla, sahte profil oluşturup paylaşımlarda bulunmak veya kişi profillerinde hesap sahibinin bilgisi, muvafakati ve izni olmaksızın yapılan paylaşımların delil olarak sunulması halinde, bunların 6100 sayılı HMK'nın 189/2 maddesi kapsamında hukuka aykırı delil olduğunun kabul edilmesi gerekir." şeklindedir.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi ise 27.03.2017 tarihli bir kararında, davacı kocanın, karısından habersiz şekilde yaptığı ses kayıtlarına dayanarak açtığı boşanma davasında, habersiz yapılan ses kaydının, kadının özel hayatının gizliliğini ihlal ettiğine ve söz konusu kayıtların hukuka aykırı yolla elde edilmesi nedeni ile kullanılamayacağına hükmetmiştir.

Sonuç olarak görülmektedir ki, 6100 sayılı HMK öncesinde dönemde, özellikle boşanma davalarında esnetildiği görülen "hukuka aykırı delil yasağının", 6100 sayılı HMK'nın 189/2 hükmünün yürürlüğe girmesi ile birlikte artık kaçınılmaz bir şekilde uygulanmak durumundadır. Nitekim Yargıtay uygulaması da bu yönde şekillenmektedir.

Ancak belirtmek isteriz ki, kişinin dayandığı vakıaları başkaca bir yolla ispatlamasının mümkün olmadığı halleri gözeterek; her ne kadar "zehirli ağacın meyvesi de zehirlidir" ilkesi, genel kabul gören bir hukuk ilkesi olmakla birlikte, somut olayın

şartlarına göre hukuka aykırı delil elde edilirken zarar gören menfaat ile korunmaya değer menfaat arasında denge kurulması gerektiği ve buna uygun şekilde Kanuni düzenlemenin yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat

Duygu Kesler

duygu@ozgunlaw.com

ÖZEL HAYATIN GİZLİLİĞİNİ İHLAL EDEREK, GİZLİ ŞEKLİDE YAPILAN SES VE GÖRÜNTÜ KAYITLARININ BOŞANMA DAVALARINDA DELİL OLARAK KULLANILMASI ARTIK MÜMKÜN DEĞİLDİR.

OYAK BAĞIŞA DAYALI EMEKLİLİK SİSTEMİNDE ÖDENEN VERGİLER İADE ALINABİLİYOR

Ankara 3. Vergi Mahkemesi, OYAK (Ordu Yardımlaşma Kurumu) bağışa dayalı emekli gelir sistemine (BDEGS) üye iken ayrılanların çıkışta ödemiş oldukları gelir vergisini iade alabileceklerine dair emsal niteliğinde bir karar verdi. Yargının vermiş olduğu bu karara göre artık gerek önceden beyan edilmiş gelirler ve gerekse bundan sonra beyan edilecek olan OYAK'tan ayrılanlarla ilgili sistemden çıkanlara ödenen faiz gelirleri üzerine kesilen vergiler iştirakçilere iade edilecektir.

OYAK üyesi olan iştirakçiler bu kurumdan OYAK'ın tasfiyesi nedeniyle ayrılmış ve OYAK tarafından kişilere toplu ödemeler yapılmıştır.

Yapılan ödemeler içerisinde iştirakçiler tarafından yatırılan ana paralar haricinde nemalarında bulunduğu ve bu nemaların Gelir Vergisi Kanunu 75.maddesi uyarınca alacak faizi olarak gelir vergisine tabi olduğu belirtilmiş olup devam eden süreç içerisinde iştirakçilerin herhangi bir itirazları olmadan beyannameleri verdiği ve tahakkuk eden vergiyi de ödedikleri görülmektedir.

Ancak aşağıda belirtilen ilgili mahkeme kararı gereğince; OYAK'tan elde edilen bağışa dayalı emekli gelir sistemi faiz gelirleri üzerinden kesilen vergilerin hakkaniyete aykırı olması gerekçesiyle sistemden çıkanlara iade edileceği görülmektedir. Buna göre;

5 yıllık tarh zamanasını içerisinde geçmişte OYAK'tan bağışa dayalı emekli gelir sisteminden çıkanlar aldıkları faizler üzerinden ödedikleri vergileri 213 sayılı Vergi Usul Kanunu madde 122 uyarınca bağlı bulundukları vergi dairesine başvurup geri isteyebilecekler.

Vergi dairesi, mükellefin düzeltme talebi başvurusunu reddederse bunun üzerine yine ilgili kanunun 124.maddesi uyarınca 30 gün içerisinde Gelir İdaresi Başkanlığı'na şikayet yoluyla başvuru yapılacaktır.

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından ise; mükellefe yine olumsuz yanıt verilmesi durumunda 30 gün içerisinde yerel vergi mahkemesinde iptal davası açılarak önceden yatırılan vergiler geri istenmesi sağlanacaktır.

Burada OYAK iştirakçileri ihtiyari olarak özü bağış olan bir sisteme girmekteler ve daha sonra bu sistemden çıkanlar için herhangi bir vergi olmaması veya buradan bir miktar faiz geliri elde edilse dahi Gelir Vergisi Kanunu 75/6 mad. gereğince alacak faizi olarak değerlendirme olanağı bulunmayan bir tutarın alacak faizi olarak vergilendirilmesi hakkaniyete aykırılık oluşturmaktadır.

Nitekim; Ankara 3.vergi mahkemesi 2015/161 E. 2015/1738 K. sayılı kararına "....davacıya anılan kurumca yapılan ödeme, davacının anılan kuruma verdiği borç haksız fiil vb. sebebiyle doğan alacağının davacıya ödenmesi değil, bir takım kendine özgü usul ve esaslara tabi mevzuatlar çerçevesinde tesis edilen emeklilik sistemi çerçevesinde davacıya yapılan toplu ödeme-dir. Davacı emekli olarak ayrılışaydı

davacıya yapılan ödemenin alacak faizi olmayacağı açık olup, emekli olmadan ayrılması sebebiyle aldığı toplu ödemenin de ödemeyi alacak haline getirmeyeceği muhakkaktır.

Bu durumda alacak faizi olarak değerlendirme olanağı bulunmayan bir tutarın vergilendirilmesi de hakkaniyete aykırıdır." yer vererek iştirakçilerden haksız vergilendirme yapılarak tahsil edilen miktarların önüne geçmiş ve diğer iştirakçilere de hak arama yoluna ilişkin emsal olabilecek nitelikte karar oluşturmuştur.

SONUÇ:

OYAK bağışa dayalı emekli gelirleri üzerinden vergilendirme yapılmaması gereken iştirakçilere uygulanan hakkaniyete aykırı vergilendirmenin bu yargı kararıyla bir nevi önüne geçilmiş ve Gelir Vergisi

Kanunu 75/6 uyarınca gelir vergisi konusuna girmemesi yani yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmemesi icap eden duruma ilişkin yapılan hatalı işlemde yargı kararı sayesinde dönülmüş ve ilgililere faiziyle birlikte ödenen miktarların iadesi sonucu oluşmuş bulunmaktadır.

Detaylı Bilgi için;
Stajyer Avukat
Melike Ünal

m.unal@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu
2. Ankara 3.Vergi Mahkemesi 2015/161 E. 2015/1738 K. Sayılı kararı

KARTEL UYGULAYAN 12 BANKADAN KREDİ KULLANANLARA 3 KATI KARTEL TAZMİNATI İMKÂNİ DOĞDU!

Rekabet Kurulu tarafından verilen 08.03.2013 tarihli karar uyarınca; 12 adet bankanın 21.08.2007 ve 22.09.2011 tarihleri arasında kartel (uyumlu eylem/uzlaşma) oluşturduğu tespit edilmesi üzerine, kartel uygulayan bankalardan kredi kullananlara 3 katı kartel tazminat davası açma imkanı doğdu.

Kartel, en geniş şekliyle, teknik ve ekonomik bakımdan birbirinden bağımsız işletmelerin rekabeti sınırlandırmak ya da tümüyle kaldırmak amacıyla aralarında yapmış oldukları anlaşma olarak tanımlanabilir. Rekabet Kurulu kararı uyarınca; aşağıda isimleri sayılan 12 banka mevduat, kredi ve kredi kartı hizmetlerinde kartel oluşturmuş ve rekabet ihlali gerçekleştirmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 2011-4-91 sayılı 13-13/198-100 karar sayılı 08/03/2013 tarihli kararında Türkiye'de faaliyet gösteren 12 adet bankanın 21/08/2007 – 22/09/2011 tarihleri arasında uyumlu eylem (Kartel) içerisinde hareket ederek faiz oranlarında müşterileri aleyhine değişiklik yaptıkları tespit edilmiş olup; bu kapsamda, Rekabet Kurumu'nca 12 adet banka tarafından; konut kredilerinde 15 baz puanlık (0,15), ihtiyaç kredilerinde 10 baz puanlık (0,10), taşıt kredilerinde 5-20 baz puan arasında (0,5-0,20) bir kartel uzlaşmasının (ortak faiz artırımı) söz konusu olduğu saptanarak Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a aykırı hareket eden 12 banka aleyhine toplamda 1.116.957.468 TL idari para cezası verilmiştir.

Rekabet Kurumu'nca verilen idari para cezasının iptali için bankalar tarafından

Ankara 2. İdare Mahkemesi'nde dava açılmış olup; yapılan yargılama neticesinde Yerel Mahkeme tarafından davanın reddine karar verilmiştir. Bunun üzerine, Yerel Mahkeme kararlarına karşı, bankalar tarafından temyiz yoluna başvurulmuş ve yapılan temyiz incelemesi neticesinde Danıştay 13. Dairesi tarafından Yerel Mahkeme kararları ONANMIŞTIR.

Rekabet Kurulu Tarafından Kartel Oluşturdukları Tespit Edilen 12 Banka

Rekabet Kurulu kararına göre mevduat, kredi ve kredi kartı hizmetlerinde kartel oluşturan 12 banka Akbank T.A.Ş. (AKBANK), Denizbank A.Ş. (DENİZBANK), Finans Bank A.Ş. (FİNANSBANK), HSBC Bank A.Ş. (HSBC), ING Bank A.Ş. (ING), Türk Ekonomi Bankası A.Ş. (TEB), Türkiye Garanti Bankası A.Ş. (GARANTİ), (Garanti Ödeme Sistemleri A.Ş. (GÖSAŞ) ve Garanti Konut Finansmanı Danışmanlık A.Ş. (GKFD), Türkiye Halk Bankası A.Ş. (HALKBANK), Türkiye İş Bankası A.Ş. (İŞ BANKASI), Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. (VAKIFBANK), Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. (YKB), T.C. Ziraat Bankası A.Ş. (ZİRAAT)'dır.

Rekabet Kurulunun 08.03.2013 Tarihli Kararı Kapsamında Yapılabilecek Hukuki İşlemler

Rekabet Kurulu'nun 08.03.2013 tarihli kararına göre, 21.08.2007 ile 22.09.2011 tarihleri arasında yukarıda yer verilen 12 adet bankanın herhangi birinden mevduat, kredi ve kredi kartı hizmeti alınmış ise Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca "3 katı tazminat davası" açma imkanı doğmaktadır.

Üç kat tazminat; tarafların anlaşması ya da kastı veya ağır ihmali olduğu durumlardan meydana gelen zararın üç katını zarar görene talep etme imkanı veren bir tazminat çeşididir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 58.maddesi'nin 2. Fıkrası aynen; "Ortaya çıkan zarar, tarafların anlaşması ya da kararı veya ağır ihmalinin olduğu hallerden kaynaklanmaktaysa, hakim, zarar görenlerin talebi üzerine, uğranılan maddi zararın ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karların üç katı oranında tazminata hükmedebilir." şeklinde hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu dava kapsamında, yalnızca zarara uğrayanın zararının giderilmesinin dışında bunu aşan oranda bir tazminat elde edilmesi sağlanmaktadır. RKHK 58/II uyarınca üç katına kadar tazminata hükmedilebilmesi için bazı şartların gerçekleşmiş olması gerekmektedir;

i. Zarar verenin kusurlu olması

ii. Maddi bir zarara uğranılmış olması

iii. Davacıların dava dilekçelerinde üç katı tazminatı talep etmiş olmasıdır.

Üç katına kadar tazminatın hangi ölçüler dikkate alınarak hesaplanacağı RKHK 58/II'de düzenlenmiştir. Buna göre, zarar görenin uğradığı maddi zarar veya zarar verenlerin elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karlar 3 katına kadar tazminatın hesaplanmasında dikkate alınacaktır. Burada dikkat edilme-

si gereken husus, zarar görenin hem zararını hem de zararının 3 katını talep edemeyeceği hususudur.

Kartel (3 Kat) Tazminatı Davasını Kimler Açabilir?

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 58/1 maddesi uyarınca; "Rekabetin engellenmesi, bozulması veya kısıtlanması sonucu bundan zarar görenler, ödedikleri bedelle, rekabet sınırlanmasaydı ödemekte olacakları bedel arasındaki farkı zarar olarak talep edebilirler." şeklinde hüküm altına alınarak kartel anlaşmasından zarar gören kimselerin kartel tazminatı davası açabileceği belirtilmiştir. İlgili kanun maddesi ile en geniş şekilde "zarar görenler" ifadesi kullanılarak dava açma imkanı belirli kimseler yönünden sınırlandırılmıştır.;

i. Rakip Teşebbüsler

Rekabeti kısıtlayıcı faaliyetlerden doğrudan zarar görenlerin başında yasak davranışların muhatabı olan teşebbüsler gelir. Kanunun 58. Maddesinde bu durum açıkça ifade edilmiş ve rekabetin kısıtlanmasından zarar gören teşebbüslerin bütün zararlarının karşılanması gerektiğinden bahsedilmiştir. RKHK madde 58 uyarınca; "Rekabetin sınırlanmasından etkilenen rakip teşebbüsler, bütün zararlarının tazminini rekabeti sınırlandıran teşebbüs ya da teşebbüslerden talep edebilir." şeklinde hüküm altına alınarak rakip teşebbüslerin zarar tazminini talep edebileceği belirtilmiştir. Kartel oluşturduğu iddia edilen bankaların birbirine karşı dava açıp açmayacakları hususu tartışmalı bir husus olup; özellikle ihlale sonradan katılmalarda şartların kendisine dayatıldığını ispat eden tarafın kusurunun derecesi dikkate alınabilecektir.

ii. Tüketiciler

İlgili kanun hükmünde açık bir şekilde yer verilmemiş olsa da madde 58 uyarınca "bundan zarar görenler" tanımının içine tüketicilerin de girdiği yönünde görüş bulunmaktadır. Bu kapsamda, rekabeti kısıtlayıcı işbirliği faaliyetlerinden zarar gören tüketiciler de maruz kaldıkları zararların telafi edilmesini isteyebileceklerdir.

Zararın Kapsamı

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 57. maddesine göre; "Her kim bu Kanuna aykırı olan eylem, karar, sözleşme veya anlaşma ile rekabeti engeller,

bozar ya da kısıtlarsa yahut belirli bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu kötüye kullanırsa, bundan zarar görenlerin her türlü zararını tazmine mecburdur." denilmektedir.

Bu kapsamda, kartel uygulayan bankalar tarafından rekabet sınırlayıcı uyumlu işlemler gerçekleştirilmeseydi ödenecek bedel ile ödenmek durumunda kalınan bedel arasındaki fark zarar olarak talep edilebilecektir.

Bu kapsamda, kartel nedeniyle şirketler tarafından fazladan ödenmek durumunda kalınan bedel talep edilebilecektir.

Hükmedilecek tazminat miktarı ise 58. Madde kapsamında; uğranılan maddi zarar ya da zarara neden olanların elde ettiği veya elde etmesi muhtemel olan karların üç ile çarpılmasından elde edilecek tutara karşılık gelmektedir.

Netice itibarıyla, ilgili hükümler uyarınca davada zarar miktarı ödenen bedel ile rekabet sınırlanmasaydı ödenecek bedel arasındaki fark olup, bunun 3 katına kadar tazminat talep edilebilecektir.

Tazminat Davasının Tabi Olacağı Zamanaşımı Süresi

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da tazminat davasında uygulanacak zamanaşımı süresine ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Bu nedenle Borçlar Kanunu'nda öngörülen zamanaşımı süreleri uygulanacaktır.

Bu kapsamda üç katı tazminat açma süresi zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yıl

ve her halde fiilin işlendiği tarihten başlayarak on yılın geçmesiyle zamanaşımına uğramaktadır.

Üç Katı Tazminat Davasında Görevli Mahkeme

i. Davacı, kartel uygulayan bankalar içinde bulunmayan diğer bankalardan ise "Ticaret Mahkemeleri"

ii. Davacı, uyumlu eylem ve/veya anlaşma içinde yer almayan bankanın müşterisi ise ve uyumlu eylem içerisindeki bankaya dava açılacaksa "Asliye Hukuk Mahkemesi"

iii. Davacı, uyumlu eylem ve/veya anlaşma içinde yer alan bankanın sözleşme yaptığı tüketici ise "Tüketici Mahkemesi" görevli mahkeme olacaktır.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat
İpek Öztaş
ipek@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Doç. Dr. TOPUZ Murat-Av. BAKAR Gökhan Kartel Oluşturan Bankaların Hukuki Sorumluluğu, Seçkin Yayınları

2. Doç. Dr. TOPUZ Murat-Av. BAKAR Gökhan Kartel Oluşturan Bankaların Hukuki Sorumluluğu, Seçkin Yayınları

ÇOK TARAFLI YATIRIM GARANTİ AJANSI (“MIGA”) VE YABANCI YATIRIMLAR İÇİN GARANTİ FONU SAĞLANMASI

Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı (Multilateral Investment Guarantee Agency; “MIGA”) Dünya Bankası Grubunun üyesidir.

Ekonomik kalkınma için uluslararası işbirliğinin güçlendirilmesi ve özellikle yabancı yatırımın ve bilhassa özel yabancı yatırımın gelişmekte olan ülkelerin kalkınmasına katkısının teşvik edilmesi amacı ile Dünya Bankası bünyesinde 1988’de kurulmuştur.

Uluslararası İmar Kalkınma Bankası “IBRD”, Uluslararası Kalkınma Birliği ; “IDA” Uluslararası Finans Kurumu “IFC”, Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi “ICSID” ile birlikte Dünya Bankası Grubunu oluşturan 5 ana kuruluş arasındadır.

deki yatırımları nedeniyle maruz kalabilecekleri gayri ticarî risklere karşı, mükerrer ve ortak sigortalamalar da dâhil olmak üzere garanti tesis etmek oluşturmaktadır. Bir yatırıma; “MIGA” kapsamında fon sağlanabilmesi için; yatırımın üye bir ülkenin topraklarında yapılması gerekmektedir.

“MIGA” ’nın garanti kapsamı yatırımın büyüklüğüne göre 15-20 yıla kadar çıkabilmekte olup her bir proje için 50 Milyon Doları aşmamak kaydıyla projenin % 90’ı kapsanabilmektedir.

“MIGA” ’nın sunduğu sigorta hizmetinden faydalanmak üzere mürâcaat edilebilmesi için sözleşmesi yatırımın gelişmekte olan bir üye ülkede gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

1. Para Biriminin Çevrilememesi ve Transfer Kısıtlamaları:

Yatırımcının yatırımını gerçekleştirirken; yerel para biriminin yatırım yapılan ülke dışına transfer için döviz çevrememesinden doğan zararlarına ve döviz sağlanmasında yaşanan aşırı gecikmelere karşı sigortalaması sağlamak MIGA ’nın temel işlevlerinden biridir.

2. Kamulaştırma :

Yatırımın gerçekleştirildiği ev sahibi ülkenin sigorta edilen yatırımın mülkiyetini, yatırımdan elde edilecek her türlü geliri, yahut yatırımcının yatırım üzerindeki kontrolü ya da haklarını kısıtlayan ve/veya ortadan kaldıran eylemlerinden kaynaklanan zararlara karşı yatırımcının korunması MIGA Kapsamındaki karşılanmakta olan risklerdendir.

“MIGA” üyeliği Dünya Bankası üyesi bütün ülkelere açıktır. “MIGA”da üye ülkeler; gelişmiş ülkeler ve gelişmekte olan ülkeler olarak ikiye ayrılır. “MIGA” kapsamında gelişmekte olan ülkelere yapılacak olan yatırımlara yatırım fonu sağlanması esastır. Zira “MIGA”nın kurulmasında asıl amaç; üye ülkeler arasında ve özellikle kalkınmakta olan üye ülkelere verimli amaçlara yönelik yatırımların akışı temin etmek ve böylece Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası’nın (bundan böyle Banka olarak anılacaktır) Uluslararası Finansman Kurumunun ve diğer uluslararası kalkınma finansmanı kuruluşlarının çalışmalarını desteklemektir.

“MIGA” ’nın çalışma esasını ise; hedefe hizmet etmek için üye ülkelere, bir ülke-

Türkiye, “MIGA”nın kuruluş, çalışma esasları ve organlarını detaylı bir biçimde düzenlemeyen “MIGA” Sözleşmesini 11.10.1985 tarihinde imzalamıştır.

Sözleşme 02.06.1988 tarih ve 19830 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yabancı Yatırımcıyı Hangi Risklere Karşı Korur?

“MIGA” Sözleşmesinin 11. maddesi, hangi risklerin garanti kapsamında kalacağını düzenlemektedir.

Buna göre MIGA Sözleşmesinin kapsamına alınarak garanti fonu tesis edilebilecek riskler;

3. Savaş ve İç Kargaşa-Politik Riskler : MIGA Garantisi, yatırım yapılan ülkede ortaya çıkabilecek olan ihtilal, ayaklanma, hükümet darbesi, sabotaj ve terör eylemleri, savaş ve iç kargaşa nedeniyle yatırımın zarar görmesi yahut kaybolmasından kaynaklanan zararlara karşı yatırımcının korunmasını sağlar.

4. Sözleşmenin İhlali :

MIGA Garantisi, ayrıca, yatırımcının yatırım yapılan ev sahibi ülke hükümeti ile arasındaki sözleşmenin ev sahibi ülke hükümeti tarafından ihlal edilmesi ihtimaline binaen, yatırımcının zararlarını karşılamaya yönelik koruma sağlar. “MIGA” sözleşmesi ile yabancı yatırımların yukarıda yazılı risklere karşı korunması düzenlenmiş olmakla birlikte bu riskler kapsa- »

mında hangi yatırımların sigorta konusu olabileceği de sözleşmenin 12. maddesi kapsamında düzenlenmiştir.

MIGA Hangi Yatırımlar İçin Uygulanır?

“MIGA” Sözleşmesinin 12. maddesine göre; “MIGA” tarafınca fonlanmaya uygun yatırımlar ; Uygun Sermaye sahipleri tarafından açılan veya garanti edilen orta veya uzun vadeli krediler de dahil olmak üzere sermaye yatırımı ve Ajans tarafından belirlenecek doğrudan yatırım biçimlerini kapsamaktadır. Bununla birlikte Ajans, özel çoğunlukla, bu uygunluk sınırını, diğer orta veya uzun vadeli yatırım biçimlerini de içerecek şekilde genişletebilir.

Bu tür yatırımlar,

(i) Mevcut bir yatırımı modernize etmek, genişletmek veya geliştirmek için yapılan her türlü döviz transferini,

(ii) ev sahibi ülkede kullanılmadığı takdirde ülke dışına transfer edilecek mevcut yatırım kazançlarının kullanımını kapsayabilir.

“MIGA” Sözleşmesinde geriye yürümezlik ilkesi esas olup üye ülkenin “MIGA” ’ya girişi öncesinde gerçekleştirilmiş yatırımlar garanti kapsamına dâhil değildir.

Hangi Yatırımcılar Fondan Faydalananabilir?

“ MIGA” Sözleşmesi kapsamında sağlanacak fona başvurarak fondan faydalananmak isteyen kişilerin ; bu kişiler özel kişi ise, ev sahibi ülke haricinde bir üyenin vatan-daşı olması; tüzel kişilik ise tüzel kişiliğin merkezinin MIGA Sözleşmesine üye bir ülkede bulunması veya sermayesinin çoğunluğuna sahip olan hissedar ve/veya hissedarların bir üye ülke vatandaşı olması gerekmektedir.

Garanti Fonunun Sağlanmasında Nelere Dikkat Edilir?

“MIGA” kendisine yapılan bir başvuruyu değerlendirirken ;

(i) yatırımın ekonomik sağlamlığı ve ev sahibi ülkenin kalkınmasına katkısı olup olmadığını,

(ii) yatırımın ev sahibi ülke kanunları ve mevzuatına uygun olup olmadığını ,

(iii) yatırımın ev sahibi ülkenin açıklanmış öncelikleri ve kalkınma hedefleriyle tutarlı olup olmadığını,

iv) ev sahibi ülkede bu tür bir yatırıma karşı adil ve eşit muamele ve kanunî gözetimin sağlanması da dahil olmak üzere yatırım ortamının güvenilir bir ortamda yapılıp yapılamayacağını gözetmektedir.

Bununla birlikte Ev Sahibi ülkenin yatırımcıya garanti verilmesi konusunda onay göstermesi şart olup ev sahibi ülke onaylamadan, üstlenmeye karar verdiği riskler için garanti sözleşmesini sonuçlandırma-yacaktır.

Türkiye ve Dünya’da “MIGA” Desteği

Türkiye, Dünya Bankası Çok Taraflı Yatırım Garanti Ajansı (“MIGA”) yatırım desteğinden en fazla pay alan ülkelerden biridir.

Öyle ki; 2015 yılı verilerine göre ; “MIGA” ’nın toplamda sağlamış olduğu toplamda 12.5 milyar dolarlık kredinin %9 u Türkiye’de gerçekleşen yatırımlar için sağlanmıştır.

Türkiye ile birlikte, en çok yatırım desteği alan diğer ülkeler ise; Sırbistan, Vietnam, Panama, Hırvatistan, Angola, Macaristan, Ukrayna olarak sayılabilir.

Yatırımcı olarak “MIGA” ’dan faydalanan ülkeler ise : Fransa, Avusturya, ABD, Almanya, İngiltere, Japonya olarak belirtilebilir.

Türkiye’de MIGA kapsamında sağlanan fonların pek çoğu sağlık projeleri için sağlanmaktadır.

Bu projelere örnek olarak Gaziantep Sağlık Ocağı Projesi (Yatırımcı: Kore), İkitelli Entegre Sağlık Kampüsü Projesi (Yatırımcı:

Hollanda), Bursa Entegre Sağlık Projesi (Yatırımcı: Lüksemburg) gösterilebilir.

MIGA tarafından fon sağlanan ; Türk yatırımcılarca gerçekleştirilen yabancı yatırım projeleri ise aşağıdaki şekilde örneklendirilebilmektedir.

Fatoğlu Gıda Sanayi Ve Ticaret Anonim Şirketi “Fatoğlu İstehsalatçı Limited Birge Müessesesi” (Azerbaycan)

Pamukbank TAŞ & Fintur Holdings B.V. Financials (Hollanda) “GSM Kazakhstan OAO Kazakhtelecom LLP” (Kazakistan)

Global Menkul Değerler A.Ş. “Global Kazkommerts Investment Bank” (Kazakistan)

Enka Holding Yatırım A.Ş. “Joint Stock Company Moskva Krasnye Holmy” (Rusya)

Efes Sinaı Yatırım Ve Ticaret A.Ş. “Coca-Cola Rostov Bottlers” (Rusya , Kazakistan)

Görüldüğü üzere MIGA, gerek geliştirmekte olan ülkelere yatırım yapacak yabancı yatırımcılar, gerekse ülkemizde gerçekleşecek olan yatırımlar için oldukça önemli faaliyetler yürütmekte olan bir kuruluş olup, yatırımların gerçekleşmesi esnasında MIGA Sözleşmesi kapsamında sağlanacak fonlar, yatırımcıyı pek çok farklı açıdan karşılayabileceği risklere karşı korumada önemli bir yardımcıdır.

Detaylı Bilgi İçin;

Avukat

Semra Gürçal

semra@ozgunlaw.com

**TÜRKİYE, DÜNYA BANKASI ÇOK TARAFLI
YATIRIM GARANTİ AJANSI (“MIGA”)
YATIRIM DESTEĞİNDEN EN FAZLA PAY ALAN
ÜLKELERDEN BİRİDİR.**

KIYMETLİ EVRAKIN ZİYAİ VE İPTALİ

01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun (TTK) 645. Maddesinde kıymetli evrakın tanımı "Kıymetli evrak öyle senetlerdir ki, bunların içerdikleri hak, senetten ayrı olarak ileri sürülemediği gibi başkalarına da devredilemez." şeklinde yapılmıştır. Porroy/Tekinalp'ın Kıymetli Evrak Hukuku Esasları kitabında da belirttiği üzere kıymetli evrakta hak senedi, senet de hakkı takip eder. Kıymetli evrakta hak senede yerleşmiştir. Kıymetli evraka bağlı olan hakkın kullanılabilmesi, kural olarak senedin varlığına bağlıdır. Kıymetli evrakın borçlusu, ancak senedin teslimi karşılığında ödeme ile yükümlüdür. Kıymetli evrakın zayi olması nedeniyle mahkemeden ödeme yasağı veya iptal kararı yoksa senet borçlusu, senedi kendisine ibraz eden hamile ödeme yapmakla yükümlüdür. Alınmış bir iptal kararı varsa borçlu ödeme yapmaktan kaçınabilir. Senedin iptaline rağmen borçlu, kendisine ibraz edene ödeme yaparsa, ödeme yaptığı kişi gerçek hak sahibi değilse borçlunun bu ödemesi geçerli değildir. Borçlu gerçek hak sahibi senedi ibraz ettiğinde tekrar ödeme yapmak zorunda kalacaktır. Tacirin veya kişinin bir kıymetli evraka ilişkin iki kere ödeme yapmak zorunda kalması o borçluyu ticari olarak sarsacaktır. Kıymetli evrakın iptali hususu bu sebeple hem borçlu hem de alacaklı için önem arz etmektedir.

Kıymetli evrak, kıymetli evrak özelliğini iki şekilde kaybeder. Bunlardan birincisi kıymetli evrakın içerdiği hakkın sona ermesi, ikincisi ise kıymetli evrakın zayi olması sebebiyle açılan iptal davası sonucu zayi olan kıymetli evrakın iptaline ilişkin kararın verilmesi ile kıymetli evrak özelliğini kaybeder. Kıymetli evrakın zayi olması nedeniyle kıymetli evrakın iptaline ilişkin

genel düzenleme TTK'nın 651. ve 652. Maddelerinde düzenlenmiştir. 653. maddede ise çeşitli kıymetli evraka ilişkin özel hükümler saklı tutulmuştur.

Kıymetli Evrakın Zayi Olması Ne Demektir?

TTK'nın 651. Maddesinde "ziya" ve "zayi olma" kavramlarına yer verilmiştir ve maddenin gerekçesinde bu kavramların yerine öz Türkçe bir kelimenin özellikle konulmadığına vurgu yapılmıştır.

Bunun sebebi, her iki kelimenin tüm anlamlarını içerecek uygun bir karşılığının bulunamamasıdır. "Zayi" ve "ziya" kelimelerine sözlükler esas itibarıyla "yitmiş, mahvolmuş" anlamlarını vermektedir. Yargıtay ise yiten (kaybolan), yırtılan, okunamayacak kadar tahrip olan, elden herhangi bir şekilde çıkan (meselâ, kuyuya düşen, çıkarılamayan, rüzgarda uçan) senetleri "zayi" olmuş senet olarak kabul ediyor.

Bu kelime yerine "yiten" kelimesinin kullanılması halinde, kavramın dar yorumlanabileceğinden, "yiten, elden çıkan, harap olan" şeklinde birden çok kelimenin bir arada kullanılmasının da kanun diline uymayabileceğinden endişe edilmiştir. "Zayi" bir kelime değil, anlambilim yönünden anlam yüklü bir kavram olarak değerlendirilmiştir.

Kıymetli evrakın zayi olması senedin hak sahibinin rızası dışı elinden çıkması, kaybolması, kullanılamaz hale gelmesi, çalınması, yanması, senedin yıpranarak esaslı unsurlarının okunmaz hale gelmesi, yırtılması anlamlarında kullanılır. Senedin ana unsurları senet üzerinden anlaşılıyorsa fa-

kat senet yıpranmışsa kıymetli evrakın iptali değil TTK 448. ve 743. Maddeleri gereği yeni bir senet düzenlenmesi istenebilir.

Kıymetli Evrakın Zayi Olması Halinde Alınabilecek Olan Önlemler

a. Ödeme Yasağı Kararı Talep Etme

Kıymetli evrakı zayi olan hak sahibi ödeme veya hamilin yerleşim yerindeki yetkili asliye ticaret mahkemesine müracaat ederek, senedin zayi olmuş olması nedeni ile senet borçlusunun senette mündemiç (bir şeyin içinde var olan) olan borcu, senedi ibraz edene ödemesi hususunda ödeme yasağı kararı verilmesi talep edilebilir. Talep sonrası verilen karar borçluya tebliğ edilmelidir çünkü borçlu hak sahibi olmayan kişiye ödeme yapmaması için uyarılmalıdır.

Doktrinde ödeme yasağının ihtiyati tedbir niteliğinde olup olmadığı tartışmalıdır fakat uygulamada ihtiyati tedbir niteliğinde bir karar olduğu kabul edilmektedir.

Mahkemenin ödeme yasağı kararı verdikten sonra davacının 2 hafta içerisinde iptal davası açmasının gerekmesi ihtiyati tedbir niteliğinde olduğunu kanıtlar niteliktedir. Ayrıca ihtiyati tedbir niteliğinde olduğundan dolayı bu kararlar temyize kabil değildir ancak itiraz edilebilir.

Hakim ödeme yasağı talebinde uygulamada genellikle söz konusu senetteki bedelin %10 ile %20'si arasında bir oranda teminat yatırılmasını istemektedir.

b. İade Davası Açma

TTK 763. Maddeye göre kıymetli evrakı elinden rızası dışında çıkan hamil, kıymetli evrakın kimin elinde olduğunu biliyorsa yetkili ve görevli mahkemeye başvurarak senedi haksız olarak elinde bulunduran kişiye karşı iade davası açabilir.

c. İptal Davası Açma

Kıymetli evrakı zayi olan hak sahibinin hakkının senetsiz ileri sürülebilmesini tek yolu, hak sahibinin senedi zayi olduğunu ileri sürerek mahkemeden senedin iptaline dair bir iptal kararı alması ve bu

iptal kararını borçluya ibraz ederek borçludan hakkını isteyebilmesidir. Davacının mahkemeyi hak sahibi olduğu ve kıymetli evrakın zayı olduğuna inandırması gerekmektedir.

Iptal davasının kabul edilebilmesi için senedin içerdiği hakkın mevcut olması gerekir. Aksi takdirde davacının iptal davası açmakta hukuki yararı bulunmayacaktır. Bu husus birçok Yargıtay kararında da vurgulanmıştır.

TTK'nın 651. Maddesinin 2. Fıkrası aynen " Kıymetli evrakın zayı olduğu ve ziyayı ortaya çıktığı anda senet üzerinde hak sahibi olan kişi, senedin iptaline karar verilmesini isteyebilir." şeklindedir.

Madde metninden de anlaşılacağı üzere senedin iptalini senedin içerdiği hakkın alacaklısı talep edebilir. Örnek vermek gerekirse zayı olan hisse senetlerinin iptali

için şirketin değil, hissedarın iptal davası açması gerekir.

Kıymetli evrak mahkeme tarafından iptal edilirse hak sahibi hakkını senetsiz olarak da ileri sürebilir veya yeni bir senet düzenlenmesini isteyebilir. İptal kararını almış olan hak sahibi, iptal kararına dayanarak, iptal edilen senetteki hakkını bir başkasına devredebilir.

Mahkemenin verdiği iptal kararı ilgilinin borçlu olup olmadığını saptamayacaktır, hak sahibinin teşhisine olanak verecektir. Ayrıca verilen iptal kararının iptaline ilişkin bir dava da açılabilir.

Yukarıda ki açıklamalarım kıymetli evrakın iptaline ilişkin genel düzenlemelere istinaden yapılmıştır. Nama yazılı senetlerin iptali için TTK 661-669, emre yazılı senetlerin iptali için 831/2. Madde yollaması ile 757-765, hamile yazılı senetlerin iptali için

ise 778. ve 818. Maddeleri yollamasıyla 757-765 maddelerinde ki özel düzenlemeler saklıdır.

Detaylı Bilgi İçin;
Stajyer Avukat
Mustafa Burak Nalbant
m.nalbant@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Ahmet Sezer, 2016, Kıymetli Evrakın Zayı Olması ve İptal Davası, Adalet Yayınevi
2. Poroy/Tekinalp 2013, Kıymetli Evrak Hukuku Esasları, Vedat Kitapçılık
3. Özkan Gültekin, 2013, Kıymetli Evrakın Ziyai Nedeniyle İptalinde ve Önleyici Tedbir Yargılamasında Görevli Mahkeme Sorunu, TAAD, Yıl:4, Sayı:15
4. Mahmut Çoşkun, 2012, Kıymetli Evrak Hukuku, Adalet Yayınevi

ANAYASA MAHKEMESİ 7 YILDIR SÜREN YARGILAMANIN MAKUL SÜREDE YARGILANMA HAKKINI İHLAL ETTİĞİNE KARAR VERDİ

18.11.2017 tarihli ve 30242 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi'nin 25.10.2017 tarihli kararında, başvuru sahibinin 7 yıldır devam eden tazminat davasında makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ve bu nedenle manevi tazminata hükmedildi.

Hükme bağlanan başvuruda, başvuru hatalı tedavi uygulanması nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının, operasyonu gerçekleştiren doktor aleyhine açılan tazminat davasında duruşmaların gizli yapılması yönündeki talebin reddi nedeniyle özel hayatın gizliliği hakkının ve davanın makul sürede sonuçlandırılmaması nedenleriyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına dayanmıştır.

Başvurucu, 17.4.2009 tarihinde meme küçültme operasyonu geçirmiş ve bu operasyon neticesinde sağ memesini ve meme ucunu yitirdiğini, sol memesinin biçimsiz bir hal aldığını, bu durumun oluşmasında operasyonu gerçekleştiren doktorun kusurunun bulunduğunu ileri sürerek ilgili doktor hakkında suç duyurusunda bulunmuş, aynı zamanda maddi ve manevi zararlarının giderilmesi için söz konusu doktor aleyhine tazminat davası açmıştır.

Tazminat davasında mahkeme, başvuru sahibinin "gizlilik talebiyle ilgili karar verilmesine yer olmadığına" dair karar vermiştir. Ayrıca, söz konusu tazminat davasında ceza davası sonucunda verilecek kararın beklenmesine ve bu nedenle söz konusu karar kesinleşinceye kadar dosyanın askıya alınmasına karar verilmiştir.

Başvurucunun başvurusu değerlendiren Anayasa Mahkemesi, dava dosyasında başvuru sahibinin göğüs bölgesini gösteren ameliyat öncesi ve sonrası fotoğrafların sunulduğunu, bu fotoğraflarda kişinin yüzünün görünmediğini ancak dosya kapsamında başvuru sahibinin kimliğini ortaya koyan bilgilerin mevcut olduğunu gözeterek, kadın olan başvuru sahibinin göğüs bölgesine ait fotoğraflarını ve sağlık bilgilerini içeren dava dosyasının gizli kalmasını istemesinin özel hayatın gizliliğine ilişkin makul ve savunulabilir bir talep olduğuna, bu nedenle derece mahkemesinin gizlilik talebiyle ilgili karar verilmesine yer olmadığına dair kararının Anayasa'nın 20. maddesinde yer alan özel hakkının gizliliği hakkını ihlal ettiğine hükmetmiştir.

Anayasa Mahkemesi ayrıca başvuru-

cunun tazminat davasında makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiasını ise kabul edilebilir buldu.

Anayasa Mahkemesi, ceza davasının sonucunun beklenmesi noktasında takdirin ilgili usul hükümleri uyarınca, derece mahkemesine ait olmasına rağmen; hukuk mahkemelerinin ceza davasının sonucunu beklemek için yargılamayı uzun bir süre ertelemesinin uygun olmadığına dikkat çekti ve ilk derece mahkemesince, yaklaşık 7 yıl süreyle ceza davasında verilecek kararın beklenmesinin, Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkını ihlal ettiğine hükmetti.

Anayasa Mahkemesi, sadece ihlal tespitiyle yetinmeyerek; Anayasanın 20. güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkının ihlali nedeniyle 8.000 TL, Anayasanın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlali nedeniyle 9.600 TL manevi tazminatın başvuru-cuya ödenmesine de ayrıca karar verdi.

Kaynak: Resmi Gazete

BLOCKCHAIN VE AKILLI SÖZLEŞME NEDİR?

Abartılı reklamlar katlanarak artıyor olsa da insanların çoğunun blockchain teknolojinin nasıl çalıştığına, akıllı sözleşmenin ne olduğuna ve ne şekilde kullanılabileceğine ilişkin bilgisi bulunmamaktadır. Bu sebeple, blockchain teknolojisine ilişkin kısa bir giriş yapmak istedik.

Blockchain Nedir ve Nasıl Çalışır?

Blockchain, bir merkeze bağlı olmayan dağıtık bir kayıt defteridir.

Halk dilinde konuşmak gerekirse, aynı kopyaya sahip ve arı matematiğe dayalı ortak sözleşmelerle kendi kayıtlarını değiştiren bilgisayar ağıdır.

Bunun için herhangi bir merkezi sunucuya ya da aracıya gerek yoktur. Blockchain, Bitcoin, Ethereum, Hyperledger için teknolojik bir veri tabanıdır.

Bitcoin Ethereum'a Karşı

Şimdi en popüler iki blockchain ağını karşılaştıralım. Bitcoin, uzun süredir kripto para alanına hakim olup bu hakimiyetini bırakmayı düşünmemektedir.

Bitcoin, resmi mevzuatları atlatıp işlemlerin aracı tarafından teyit edilmesine gerek olmayan çevrimiçi ödeme sistemleri yaratmak amacıyla piyasaya çıkartılmıştır. Ethereum ise bir başka kripto para projesidir ancak daha fazla olanak bulunmaktadır.

Ethereum, akıllı sözleşme denilen sözleşmeleri tanıtmış olup sözleşmede tanımlanan kurallar ile işlem yapılması yöntemini sunmuştur. Basit bir şekilde söyleyecek olursak, Bitcoin merkeze bağlı olmayan para birimleri için bir platformken Ethereum ise hem merkeze bağlı olmayan para birimleri platformu olup en önemli

ise güvenilir üçüncü kişiler (bazı merkezi sunucular) olmaksızın çalışabilen uygulamalar için bir motordur.

Akıllı Sözleşme

Akıllı sözleşme, blockchain ağında depolanan kod parçasıdır. Sözleşmeyi kullanan tüm tarafların mutabık kaldığı koşulları tanımlamaktadır. Böylece, gerekli şartların sağlanması halinde belirli işlemler ifa edilmektedir.

Akıllı sözleşmeler, ağda bulunan her bir bilgisayarda saklandığından, herkes ifa etmeli ve aynı sonuçları almalıdır. Bu şekilde kullanıcılar sonucun doğrulundan emin olabilmektedir.

Bir örnekle her şeyi daha kolay şekilde anlatabiliriz. Lojistik sektöründen bir örnek verecek olursak, arkadaşınıza bir palet mal göndermek istiyorsunuz.

Arkadaşınıza güveniyorsunuz ancak malları taşıyacak olan kişiye güvenmiyorsunuz. Diğer bir taraftan, ona ödeme yapmayacağınızı düşünerek taşıyacak kişi de size güvenmiyor.

Bu sebeple, taşıyıcı ile ödemenin teslimatın ardından birkaç gün içinde yapılacağına dair sözleşme imzalamanız gerekmektedir.

Genelde bu süreçte üçüncü kişiler dahil olmakta, resmi evrak ve sözleşmeler taranıp, yazdırılıp imzalanmaktadır.

Akıllı sözleşmelerin yardımıyla bu süreci daha kolay bir hale getirebiliriz. Bu kuralları kod içinde tanımlayabiliriz.

Yükleme gününde, nakliye için akıllı sözleşmeye ödeme yaparsınız. Ödeme teslimatının alıcı tarafından onaylanmasına

kadar burada tutulur ve sonrasında akıllı sözleşme parayı taşıyıcıya otomatik olarak havale eder.

Peki mallara takip cihazı takmamız durumunda ne olacaktır? Bu durumda, alıcı süreçten bertaraf edilerek konum şartlarının karşılanmasıyla birlikte ödeme otomatik olarak gönderilmiş olur.

Sonuç

Bu yazı, Blockchain ve Akıllı Sözleşmeler konusuna yalnızca kısa bir giriş niteliğindedir. Bu teknoloji, merkeze bağlı olmayan yeni işler için pek çok olanak sağlamakta ve masraflı üçüncü taraflara olarak gerekliliği kaldırmaktadır.

Pek çok yeni girişim bu teknoloji üzerinde çalışmakta olup büyük girişimler ise aracıya gerek olmaksızın doğrudan birbirleri ile işbirliği yapabilmeleri adına kapalı ağlarında bunu test etmektedirler.

Çeviren ;
Mütercim-Tercüman
Ayşecan Mantarcı
aysecan@ozgunlaw.com

Kaynak: www.media.com

İDARİ YARGILAMA HUKUKUNDA ISLAH KURUMU

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu (İYUK)'nun 31. maddesinde, HUMK'nun hangi hallerde uygulanacağına ilişkin düzenlemesinde ıslahtan ve iddia ve savunmanın değiştirilmesi ve genişletilmesinden söz edilmediği için Danıştay, idari yargıda ıslahın mümkün olmadığı yönünde kararlar vermektedir.

6459 sayılı Kanunun 4. maddesiyle İdari Yargılama Usulü Kanunun 16. Maddesinin 4. fıkrasına eklenen cümle ile tam yarı davalarında dilekçede belirtilen miktarın süre ve diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilmeye kadar harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir düzenlenmiştir. İlgili düzenleme şu şekildedir:

"Ancak, tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilmeye kadar, harcı ödenmek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin dilekçe otuz gün içinde cevap verilerek üzere karşı tarafa tebliğ edilir."

Madde gerekçesi incelendiğinde; düzenlemenin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin, devletin sorumluluğuna ilişkin tazminat davalarında, davacıların yargılamanın yavaş işlemlerinden doğan zararlarını ortadan kaldıracak yeterli bir çözüm bulunmadığı yönünde ülkemiz aleyhine ihlal kararları vermiş olmasının etkili olduğu görülmektedir. Zira, maddenin gerekçesinde, idari yargıda açılan tam yargı davalarında talep edilen tazminatın

daha yüksek olduğunun dava devam ederken anlaşılması durumunda, davacıya talep edilen miktarı arttırma hakkı verilmemesinin adil yargılanma hakkının ihlali olarak kabul edilmesi sebebiyle, nihai karar verilmeye kadar ıslah suretiyle talep edilen tazminat miktarını arttırma hakkı tanındığı ifade edilmiştir.

İdari yargıda ıslah müessesesi yönünden de bir değerlendirmenin yapıldığı bir Danıştay kararında;

"Diğer taraftan, dava konusu uyuşmazlık hakkında idari yargıda ıslah müessesesi yönünden de bir değerlendirme yapmak gerekmektedir."

İdarenin sorumluluğunda tazminat miktarının saptanması, gerçek zararın tazmini bakımından büyük önem taşımaktadır. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 3. maddesinin 2. fıkrasının (d) bendi, tam yargı davası dilekçelerinde uyuşmazlık konusu miktarın gösterilmesi zorunluluğunu getirmektedir.

11.04.2013 tarih ve 6459 sayılı İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 4. maddesi üe 2577 sayılı Kanun'un 16. maddesinin 4. fıkrasına eklenen cümle şöyledir: "Ancak, tam yargı davalarında dava dilekçelerinde belirtilen miktar, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verilmeye kadar, harcı ödemek suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilir ve miktarın artırılmasına ilişkin dilekçe

otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edilir."

Davacının bakılan tazminat davasını açtığı 06.06.2006 tarihi itibarıyla İdari Yargılama Usulü Kanununda, dava dilekçesinde belirtilen talep konusu miktarın sonradan ıslah yoluyla değiştirilmesine imkan veren bir düzenleme bulunmamaktadır.

Tazminat alacağının miktarı, ancak bilirkişi incelemesi ve benzeri araştırmalardan sonra mahkemenin takdir yetkisi çerçevesinde belirlenebilen bir olgudur. Tazminat müessesesinin bu özelliği gereği, hak kazanılan tazminat miktarının dava açılmadan önce tam olarak bilinmesi veya öngörülmesi mümkün değildir. Dava açılması aşamasında karşı karşıya kalınan bu belirsizliğin, talep miktarının sonradan düzeltilmesi yoluyla aşılması da 2577 sayılı Kanun gereği 11.04.2013 tarihi öncesinde mümkün olmadığından, hak kaybına uğramak istemeyen davacılar için, tazminat taleplerine ilişkin miktarları yüksek tutmaktan başka seçenek kalmamakta idi.

Yukarıda açıklanan şekilde davacının, kullandığı Anayasal Hakları nedeniyle olağan dışı ağırlıkta bir mali yük altında kalmış olması, bu durumun Anayasanın 36. maddesinde güvence altına alınan hak arama özgürlüğü kapsamındaki mahkemeye erişim hakkı üzerinde olağan dışı bir kısıtlama oluşturması ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin 36553/04 başvuru numaralı Mesutoğlu - Türkiye

kararında mahkemelerin yargılama usullerini uygularken davanın hakkaniyetine halel getirecek kadar abartılı şekilcilikten kaçınmaları gereğini vurgulaması ile davacının maddi durumunun elverişsiz olması nedeniyle lehine adli yardım karar verildiği, ayrıca dava açıldığı sırada ıslah imkânının olmaması nedeniyle hak kaybına uğramamak amacıyla talebini yüksek tuttuğu gibi somut olayın koşulları bir arada değerlendirildiğinde, talep edilen maddi tazminat miktarı üzerinden nispi vekalet ücretine hükmedilmemesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.” (Danıştay 8. D. 2015/5182 K. 2015/4932 T. 4.11.2015)

Görüldüğü üzere, maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce açılan bir davanın Danıştay incelenmesinde dahi, düzenlemenin getiriliş amacı ile uyumlu bir yorum yapılarak, ıslah düzenlemesi getirilmemiş olması nedeniyle, davayı açtığı tarihte ıslah imkânı olmayan tarafın taleplerini yüksek tutmuş olması nedeniyle, talep edilen tazminat miktarı üzerinden nispi vekalet ücretine hükmedilmeyeceği aksi durumun hak arama hürriyetine halel getireceği sonucuna varılmıştır.

Söz konusu düzenleme ile ilgili olarak doktrinde idari dava türleri arasında sadece tam yargı davalarını ilgilendirdiği, iptal davalarında uygulanamayacağı iptal davasına dava edilmeyen bir hususun veya tazminatın ıslahla eklenemeyeceği belirtilmiştir.

Her ne kadar bu kurum, doktrinde ve yargı kararlarında ıslah olarak kabul edilmiş ise de, esasen bu düzenlemenin getirdiği HMK’da düzenlenen ıslahın sadece bir boyutunu karşılamaktadır. Zira, HMK’da düzenlenen ıslah ile talep sonucunun artırılması yanında iddia ve savunmaya dayanak olan maddi vakıaların değiştirilmesi ve genişletilmesi de mümkün olabilmektedir. Buna karşılık, İYUK’da yer alan düzenleme, tam yargı davalarında sadece talebin artırılmasına yönelik bir kurumdur.

Yukarıda kısaca alıntılanan düzenleme açıkça miktarın artırılmasından bahsettiği için, daha önce talep edilmeyen ek tazminatın davaya eklenip eklenemeyeceği sorunu gündeme gelmektedir. Doktrinde, düzenleme-

nin amacından yola çıkılarak, davacının tam yargı davasındaki talebini artırmak suretiyle, başka işlem ve eylemlerden kaynaklanan zararlarını talep edemeyeceği görüşü ortaya çıkmıştır. Zira, aksi durum, bu düzenleme ile, dava açma süresi kaçırılan eylem ve işlemlerin de aynı yargılamaya dahil edilerek talep edilebilmesine imkan tanınması anlamına gelecektir.

Kanunun düzenlemesine göre talep sonucu nihai karar verinceye kadar artırılabilir. Hakimin yargılamayı sona erdirerek davadan elini çektiği nihai karardan sonra talep sonucu artırılmaz. Başka bir ifadeyle, miktarın, kanun yolu aşamasında artırılabilmesi mümkün değildir. Buna karşılık, kanun yolu aşamasında karar bozulur ve bozma kararı doğrultusunda yargılamaya devam edilirse, artık miktarın tekrar bir nihai karar verinceye kadar artırılabilmesini kabul etmek gerekir. Zira, ıslaha ilişkin değişikliğin görülmekte olan davalara etkisi 6459 sayılı Kanunun 5. Maddesiyle, 2577 sayılı Kanuna eklenmesi kabul edilen geçici 7. maddede aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

Geçici Madde 7: 1. Bu maddeyi ihdas eden Kanunla, bu Kanunun 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen hüküm, kanun yolu aşaması dâhil, yürürlük tarihinde derdest olan davalarda da uygulanır.

Nitekim, Danıştay da bu değişikliğin kanun yolu aşamasındakiler dahil tüm derdest davalara uygulanacağını kabul ederek, kanun yolunda bozulan kararların devam eden yargılamasında talep sonucunun artırılabilmesi doğrultusunda karar vermiştir.

Davacılar vekili tarafından, davanın maddi tazminata ilişkin kısmı yönünden ıslah talebinin nazara alınmaması nedeniyle temyiz isteminde bulunulmuş ise de, 30.04.2013 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğü giren "İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 16. Maddesinin dördüncü fıkrasına eklenen hüküm ile tam yargı davalarında dava dilekçesinde belirtilen miktarın, süre veya diğer usul kuralları gözetilmeksizin nihai karar verinceye kadar, harcı ödenmek

suretiyle bir defaya mahsus olmak üzere artırılabilmesi ve bu miktarın artırılmasına ilişkin dilekçenin otuz gün içinde cevap verilmek üzere karşı tarafa tebliğ edileceği, bu hükmün, kanun yolu aşaması dahil yürürlük tarihinde derdest olan davalarda uygulanacağı kurala bağlanmış olup, davanın maddi tazminata ilişkin kısmının Danıştay Onuncu Dairesi'nin 31.3.2010 tarih ve E:2009/14473, K:2010/2490 sayılı kararıyla onanıp kesinleştiğinden, ıslah talebinin bu aşamada dikkate alınması mümkün değildir. (Danıştay 15. D. 09.05.2013, 2013/4405 E., 2013/3335 K.)

Neticede, geçmiş dönemde özellikle, ölüm nedeniyle destekten yoksun kalma ve bedensel zararlar nedeniyle açılan tazminat davalarında, taleple bağıllık ilkesi gereğince, dava dilekçesinde gösterilen miktar arttırılmakta bu durum birçok hak kaybına neden olmaktaydı. İdari Yargılama Usulü Kanunu’na eklenen madde ile, bu husus düzenlenerek, düşük tutarla dava açılması ve nihai karar verinceye kadar, bir defaya mahsus olmak ve harcı yatırılmak suretiyle, dava dilekçesinde belirtilen miktarın artırılması imkânı getirilmiştir.

Detaylı Bilgi İçin;
Avukat
Aslıhan Çelik

aslihan@ozgunlaw.com

Kaynakça:

1. Bilgen, Mahmut, Hukuk Yargılama-sında Islah, Adalet Yayınevi, Ankara 2016, s.875 vd.
2. Sezer, Yasin; Bulut, Uğur, İdari Yargıda Belirsiz Tam Yargı Davası İhtimali, TBB Dergisi, 236 vd.

Avukat Dr. Özgün Öztunç tarafından 2001 yılında kurulan ve 2015 yılında Legal500 listesinde yer alan Özgün Hukuk Bürosu'nun, 10 avukat, 3 stajyer avukat, 1 yeminli mütercim tercüman, 1 muhasebe, 1 yönetici asistanı ve 5 destek personel olmak üzere yirminin üzerinde personeli bulunmaktadır.

Alanında uzman avukatlardan oluşan ekibi ile faaliyet gösteren Özgün Hukuk Bürosu, ulusal ve çok uluslu şirketlere hizmet vermektedir. Bu kapsamda, müvekkillerin ihtiyaçlarına olabilecek en kısa zamanda cevap verebilecek organizasyon yapısı kurulmuş olup, temel prensip müvekkillerin kıdemli avukat kadrosuyla her zaman iletişim kurulabilmesi ve her konuda bilgi sahibi olmasının sağlanmasıdır.

Bankacılık ve finans, eğitim, sağlık, otomotiv, kimya ve savunma, teknoloji, enerji, maden, inşaat ve gayrimenkul sektörleri başta olmak üzere değişik iş ve ticaret sektörlerinde faaliyet gösteren kurumsal müvekkillere ve sivil toplum kuruluşlarına hizmet veren Özgün Hukuk, tüm müvekkilleri ile bir iş ortağı titizliği ile çalışmayı prensip edinmiştir.

Özgün Hukuk Bürosu, Türkiye'nin önde gelen finans kurum ve kuruluşlarına, şirketlere ve şahıslara Türkiye'de ve yurtdışında alacak tahsilatı konusunda hukuki hizmet sağlamaktadır. Bu kapsamda yurtdışına kaçırılan malvarlıklarının mal varlığı araştırması yapılarak tespit edilmesi ve alacağın bu yolla tahsil edilmesi hususunda hukuki hizmet verilmektedir.

Özgün Hukuk Bürosu alacak tahsilatı konusunda dünya çapında bir organizasyon olan "European Collectors Association (ECA)" üyesi olup, gerek Türkiye'de gerekse yurtdışında alacak tahsilatı konusunda müvekkillerine hukuki hizmet sunmaktadır. Ayrıca, İngiltere, Belçika, Fransa, İspanya ve İtalya'dan avukatlar tarafından Kasım, 1988'de kurulan ve Avrupa'nın ilk birleşik uluslararası hukuk uygulaması olan PLG International Lawyers'ın tek Türk üye hukuk bürosudur.

Sülün Sok. No:8 34330 1.Levent Beşiktaş / TURKEY
Phone : +90 212 356 3210(pbx) / +90 212 325 2307(pbx)
Fax : +90 212 356 3213
E-mail : info@ozgunlaw.com
İnternet sitesi: www.ozgunlaw.com

Bizi Takip Edin!

